

Zemědělcům vezme půdu rychlotrať z Prahy do Brna i do Drážďan

19. 04. 2021

Tisková zpráva 19. 4. 2021 – Trvalé znehodnocení zemědělské půdy hrozí kvůli výstavbě vysokorychlostní vlakové trati z Prahy do Drážďan. Plánovaná trať se má na Ústecku dotknout desítek zemědělců, kteří pěstují chmel a zeleninu. Podobné problémy řeší také pěstitelé ve Středočeském kraji kvůli jiné větvi rychlotrati, která povede z Prahy do Brna. Obě oblasti se nacházejí v Polabské nížině, kde je nejúrodnější půda v Česku. Agrární komora ČR proto jedná s Ministerstvem dopravy.

„Agrární komora ČR vyzvala ministra dopravy Karla Havlíčka (za ANO), aby byli zemědělci více zahrnuti do rozhodování o rychlotrati. Chápeme, že kvůli pandemii je komunikace náročnější než dříve, ale vzhledem k míře zásahu do hospodaření a krajiny považujeme zapojení všech aktérů do debaty za nezbytné,“ říká Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR.

Plány na vysokorychlostní trať z Prahy směrem na německé Drážďany počítají s variantou severně od Roudnice nad Labem po pravém břehu Labe, kde by měla trasa vést mezi obcemi Lounky a Chodouny a dále Polepy a Okna. To znamená, že plány protínají oblast s vysoce hodnotnými chmelnicemi a poli, kde kromě tradičních obilovin a olejnin roste také ve srovnání se zbytkem Česka nadprůměrný podíl zeleniny, dále brambory, mák nebo hořčice. „V případě realizace této trasy by došlo ke znemožnění zemědělské činnosti a ke znehodnocení i nezabrané části pozemků. Já i ostatní zemědělci bychom přišli o značnou výměru a museli bychom naši činnost ukončit,“ sděluje Jaromír Ondra, který hospodaří v Chodounech a pěstuje kořenovou zeleninu.

Současně je tato oblast již po staletí vysoce ceněná kvůli pěstování jemného aromatického chmele. „Žatecký poloraný červeňák je unikátní odrůda, která je vázaná na danou lokalitu a ceněna pivovary po celém světě. Na jedné straně usilujeme o zápis chmelařské krajiny do Seznamu světového dědictví UNESCO. Ministerstvo kultury odsouhlasilo v lednu 2021 nominační dokument pro projekt Žatec a krajina žateckého chmele. Na druhé straně dokážeme stejně cennou oblastí s dlouhodobou historií pěstování chmele bezohledně protáhnout VRT,“ podotýká Luboš Hejda, předseda Svazu pěstitelů chmele ČR.

Popsaná oblast se navíc nachází pod závlahovým systémem, přičemž stavba rychlotrati by s vysokou pravděpodobností narušila jeho funkčnost. „Závlahový systém byl vybudovaný v 70. letech. Investovali jsme do něj mnoho peněz, abychom ho udrželi v provozu, protože bez závlahy se speciální plodiny v této oblasti pěstovat nedají,“ doplňuje Ondra. K takzvaným speciálním plodinám patří právě zelenina nebo chmel. Alternativní možností je vedení rychlotrati na levém břehu Labe, což je podle Ondry varianta, s níž se původně počítalo už několik let.

Podobná situace je také ve středních Čechách, kde měla rychlotrať z Prahy do Brna původně kopírovat dálnici D1. Nyní Ministerstvo dopravy preferuje tzv. severní variantu, která povede přes úrodné Polabí, kde hrozí ztráta až několika tisíc hektarů zemědělské půdy. Trasa má vést mezi Poříčany a Světlou nad Sázavou. I zdejší oblast patří mezi nejúrodnější části republiky s vysokým podílem pěstování ovoce a zeleniny pod závlahou. Stavba vysokorychlostní trati by tak nejen zastavěla další ceněnou zemědělskou půdu, ale zároveň by nenávratně znehodnotila investice do závlahy či protikroupových systémů. „Trasa vysokorychlostní vlakové trati vede v našem zemědělském podniku přes nejúrodnější pozemky v rovinatém terénu, tedy bez erozního ohrožení. Na těchto pozemcích je v osevním postupu zařazena cukrová řepa a kukuřice pro potřeby živočišné výroby,“ říká Jan Mikulka, místopředseda představenstva PIAS Suchdol. Podnik hospodařící západně od Kutné Hory by podle něj stavbou vlakové trati přišel přibližně o 100 hektarů zemědělské půdy a přerušily by se také současné

přístupové cesty.

Řadě hospodářů způsobilo rozčarování, že se jim bez předchozího ohlášení v polích objevily geodetické čety, které začaly provádět zaměřování. „S vlastníky nikdo nekomunikuje a obce mají jen minimální a nepřesné informace, jako by se jich to vůbec netýkalo a neovlivnilo to život jejich obyvatel,“ uvádí Mikulka. Stavba rychlotrati se dotkne také sousedního podniku ZAS Bečváry, který patří mezi největší pěstitele potravinářské kukuřice v Česku a na jeho dodávkách jsou závislí výrobci bezpečných potravin pro osoby trpící alergií nebo intolerancí na lepek.

Tato část rychlotrati má současně procházet kolem Vodní nádrže Vrchlice a přetínat její přítoky, čímž může ohrozit zdroj pitné vody pro desítky tisíc obyvatel Kutnohorska a Čáslavska a kompletně změnit ráz tamní krajiny. Agrární komora ČR požádala ministra dopravy Karla Havlíčka (za ANO), aby zemědělci dostali možnost vyjádřit se ke studii proveditelnosti před tím, než ji do konce dubna ministerstvo schválí.

Zástavba zemědělské půdy je v Česku dlouhodobým problémem. Zakrytím nepropustnými materiály, jako jsou beton nebo asfalt, půda ztrácí své přirozené vlastnosti a není nadále schopna zadržovat efektivně vodu, natož sloužit pro pěstování plodin. Podle některých statistik přitom v důsledku individuální i veřejné výstavby ubývají desítky hektarů zemědělské půdy denně, což představuje tisíce hektarů ročně.

„Rozšiřování měst nebo dopravních cest je samozřejmě významnou součástí územního rozvoje, nicméně stát by měl při plánování brát větší ohledy na zachování kvalitní zemědělské půdy v Česku, a ne o ni připravovat budoucí generace. Pokud je cílem české vlády zvýšení potravinové soběstačnosti, bez zachování úrodné půdy v Česku se to neobejde. Existují přitom možnosti jako například vést dopravní cesty podél stávajících liniových staveb nebo k rozšiřování lidských obydlí využívat brownfieldy, kterých je ve městech velké množství,“ uvádí prezident Agrární komory ČR Doležal.

Vysokorychlostní vlaková trať mezi Prahou a Brnem se má začít stavět v roce 2025 a rychlotrať směrem na Drážďany o dva roky později. Finanční náklady na výstavbu obou tratí pravděpodobně přesáhnou bilion korun.

Kontakt pro média:
Agrární komora ČR
tisková mluvčí Barbora Pánková
tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz
tel. 721 306 431

Fotografie:

popis: Současný stav krajiny v Bečvárech, na které hospodaří zemědělský podnik ZAS Bečváry (duben 2021)

zdroj: Agrární komora ČR

popis: Současný stav krajiny v Chodounech, na které hospodaří pěstitel zeleniny Jaromír Ondra (duben 2021)

zdroj: Jaromír Ondra